

ΤΑΧ. ΜΕΙΟ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Ὑπόργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 67ο - ΤΕΥΧΟΣ 722 ●
● ΜΑΪ-ΙΟΣ 2025 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Δός μοι τοῦτον τὸν Ξένον

Η Κυριακή τῶν Μυροφόρων, δεύτερη μετὰ τὴν Κυριακή τοῦ Πάσχα, μᾶς μεταφέρει νοερά στὴ Μεγάλη Παρασκευή. Γεννιῶνται μερικά σημαντικὰ ἐρωτήματα:

● Ποῦ πᾶς ἐσύ, ὦ Ἰωσήφ;

— Πάω στὸν Πιλάτο.

— Στὸν Πιλάτο; Τί νὰ κάνης; Νὰ ζητήσης ὡς βουλευτὴς χάρι γιὰ τὸν Ἰησοῦ; Μὰ τελείωσε ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἰησοῦ. Βραδυναίει. Ὁ ἥλιος γέρνει πρὸς τὴ δύσι. Ἐγειρε τὴν κεφαλὴν ὁ Ἰησοῦς. *Ἐξέπνευσε* (Ίωάν. ιθ' 28).

● Ποῦ πᾶς, ὦ Ἰωσήφ;

— Πάω στὸν Πιλάτο. Θά τολμήσω. Τί ἔχω νὰ φοβηθῶ; Πάνω ἀπὸ ὁποιοδήποτε φόβο καὶ σκοπιμότητα εἶναι ἡ ἀγάπη. Καὶ ἐγὼ Τὸν ἀγαπῶ τὸν Ἰησοῦ. Δέν μπορῶ τὴ νύκτα νὰ Τὸν ἀφήσω στὸ Σταυρό. Ποιὸς θά φροντίσει γιὰ τὴν ταφή; Εἶναι ξένος. Ὅλοι Τὸν ἐγκατέλειψαν. Θά εἰπῶ στὸν Πιλάτο: «Δός μοι τοῦτον τὸν Ξένον, ὃν ξενίζομαι βλέπειν τοῦ θανάτου τό ξένον...» (Μεγάλη Παρασκευὴ ἑσπέρας, μετὰ τὴν ἐπιστροφή τοῦ Ἐπιταφίου).

● Ἀπὸ τό πραιτώριο τοῦ Πιλάτου στὸ Σταυρό τοῦ Γολγοθᾶ, μαζί μὲ τὸν Νικόδημο. Βράδν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Συναισθήματα παλεύουν μέσα τους. Ἀποκαθλώνουν τό Σῶμα. Τό τυλίγουν σέ καθαρό σεντόνι. Τό ἀγκαλιάζουν. Τό ἀσπάζονται. Τό ἀρωματίζουν (Ίωάν. ιθ' 40). Καί... τό πάνε!

● Ποῦ τό πάτε τό Σῶμα; Ἄν ἦταν μόνο δικό Του, θά ἦταν ἐλαφρό. Βάρος δικῆς Του ἁμαρτίας δέν ἔχει. Μὰ τώρα πῶς τό σηκώνετε; Εἶναι βαρύ. Πάνω σ' αὐτό τό Σῶμα εἶναι ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα. Πάνω σ' Αὐτό τό Σῶμα εἶναι οἱ ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου. Φορτωθήκατε τὸν «βαστάζοντα πάντα» (ἀκάθι-

στος ὕμνος), Αὐτόν πού εἶναι «ὁ αἶρων τήν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α' 29).

● Ποῦ τό πᾶτε τό Σῶμα; Ὁ Καλός Σαμαρείτης, σήκωσε πάνω του τόν πληγωμένο ὄδοιπόρο (Λουκ. ι' 34). Σεῖς σηκώνετε τώρα τόν πληγωμένο Καλό Σαμαρείτη.

Σηκώνετε Σῶμα, «κατάστικτον τοῖς μῶλωσι καί πανσθενουργόν» (δ' ὠδή κανόνος Μεγάλου Σαββάτου).

Σηκώνετε τίς πληγές, πού ἔγιναν οἱ πληγές τῆς δικῆς μας ζωῆς. Τρέχει τό Αἷμα ἀπό τίς πληγές Του. «Τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν» (Α' Πέτρ. β 24).

● Ποῦ τό πᾶτε τό Σῶμα; Πᾶτε νά Τό τιμήσετε. Νά Τό ἐνταφιάσετε. Ποτέ σέ κηδεῖα, σέ ἐνταφιασμό, δέν ἦσαν τόσοι λίγοι, ἀλλά καί τόσοι πολλοί. *Λίγοι*: Οἱ δυό ἄνδρες τῆς τόλμης καί τοῦ θάρρους, Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαίας καί Νικόδημος ὁ κρυπτός μαθητής (Ἰωάν. ιθ' 38-39). *Πολλοί*: Οἱ ἄγγελοι. «Τῶν ἀγγέλων ὁ δῆμος κατεπλάγη ὁρῶν Σέ ἐν νεκροῖς λογισθέντα».

● Ποῦ τό πᾶτε τό Σῶμα; Γιά νά τό ἀσφαλίσετε μέ τόσο βαρειά πέτρα (Ματθ. κζ' 65-66); Καί οἱ πληρωμένοι ὀπλισμένοι στρατιῶτες τί δουλειά ἔχουν σ' ἐκεῖνον τόν τάφο; Νά φυλάξουν ποιόν; Τόν Ἥλιο νά ἐμποδίσουν νά μὴν ἀνατείλῃ; Νά μὴ Τόν κλέψουν; Ποιοί; Οἱ μαθητές Του; Αὐτοί εἶναι ἄφαντοι ἀπό τή δειλία τους. Ἄν δύο μαθητές θά μπορούσαν νά Τόν κλέψουν, ἦσαν ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος. Μά αὐτοί ἐνταφιάζουν τό Σῶμα, δέν κλέβουν τό Σῶμα...

Καί ἡ τελική ἐρώτησις:

● Ποῦ τό πᾶτε τό Σῶμα; Ἐλάτε ὄσοι ζητᾶτε τήν ἀλήθεια, νά μάθετε:

—Τό πᾶμε στόν προθάλαμο τῆς Ἀναστάσεως. Τό πᾶμε ὄχι σέ τάφο

φθορᾶς καί νέκρας. Τό πᾶμε στήν ἀγκαλιά τῆς Ἀναστάσεως!

● Καί οἱ Μυροφόρες γυναῖκες ποῦ πᾶτε τή ροδανγή τῆς Κυριακῆς; Τί ψάχνετε νά βρῆτε; Τό Σῶμα τό νεκρό; «Τί ζητεῖτε τόν Ζῶντα μετά τῶν νεκρῶν»; Ποῦ πᾶτε, καλές μου ψυχές; **ΣΤΟΠ!** Ἀγγελικό τό ΣΤΟΠ! «Ἰησοῦν ζητεῖτε τόν Ναζαρηνόν τόν ἐσταυρωμένον ἠγέρθη· ἶδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν» (Λουκ. κδ' 3).

● Ἄνθρωποι τῆς γῆς! Ποῦ πᾶτε; Ἀκοῦστε τόν Ἄγγελο τῆς Ἀναστάσεως: Ἀνέστη ὁ Κύριος. Καί ὄλοι ἐσεῖς, κι ἐγώ μαζί, ποῦ πᾶμε; Πᾶμε νά συναντήσουμε τήν Ἀνάστασι. Πᾶμε νά φέρουμε τήν ἀνοιξι.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

π. Δ. Α.

Μετά τήν περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου

Τόν ἥλιον κρύψαντα τὰς ἰδίας ἀκτίνας καί τό καταπέτασμα τοῦ ναοῦ διαρραγέν τῷ τοῦ Σωτῆρος θανάτῳ ὁ Ἰωσήφ θεασάμενος, προσῆλθε τῷ Πιλάτῳ καί καθικέτευε λέγων Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, τόν ἐκ βρέφους ὡς ξένον ξενοθέντα ἐν κόσμῳ. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ὃν ὀμόφυλοι μισοῦντες θανατοῦσιν ὡς ξένον. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ὃν ξενίζομαι βλέπειν τοῦ θανάτου τό ξένον. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ὅστις οἶδε ξενίζειν τοὺς πτωχοὺς καί τοὺς ξένους. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ὃν Ἑβραῖοι τῷ φθόνῳ ἀπεξένωσαν κόσμῳ. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ἵνα κρύψω ἐν τάφῳ, ὅς ὡς ξένος οὐκ ἔχει τήν κεφαλὴν ποῦ κλίνη. Δός μοι τοῦτον τόν ξένον, ὃν ἡ μήτηρ ὀρῶσα νεκρωθέντα, ἐβόα: ὦ Υἱέ καί Θεέ μου, εἰ καί τὰ σπλάγχνα τιτρώσκομαι καί καρδίαν σπαραττομαι νεκρόν σε καθορῶσα....

Ἄπό τό Καταφύγιο, καταφυγή στόν Οὐρανό!

† Ἀθανάσιος Γκάτζιος, λόγιος καθηγητής (1946-2025)

Καταφύγιο! Ἔτσι ὀνομάζεται τό σκαρφαλωμένο στό Πιέρια ὄρη χωριό τοῦ ἀδελφοῦ καί ἐκλεκτοῦ φίλου Ἀθανασίου Γκάτζιου. Κυνηγημένοι ἀπό τούς Γερμανούς, πού ἔκαψαν τό 1943 τό ὠραῖο Καταφύγιο, οἱ κάτοικοι βρῆκαν καταφυγή οἱ περισσότεροι στό Καταφυγιώτικα τῆς Κατερίνης καί οἱ λοιποί στήν Κοζάνη.

• Ὁ Θανάσης γεννήθηκε τό 1946. Οἱ ευσεβεῖς γονεῖς του Ἀστέριος καί Γιαννούλα μέ τά πέντε παιδιά τους ἀγωνίστηκαν νά ξαναστήσουν τό σπιτικό τους μέσα ἀπό τή στάχτη τοῦ πυροπαθοῦς χωριοῦ τους, πού πρὶν πυροποληθῆ ἦταν τό μπαλκόνι τῶν Πιερίων, πού ἔβλεπε πρός τόν Ἀλιάκμονα καί τήν Κοζάνη. Λίγο ἀργότερα βρῆκαν στέγη στόν ὀμώνυμο συνοικισμό τῆς Κατερίνης.

• Ὁ Θανάσης, μαθητής πλέον τῆς Ε΄ Γυμνασίου (σήμερα Β΄ λυκείου) ἔγινε δεκτός ὡς οἰκοτρόφος στό Χριστιανικό Οἰκοτροφεῖο «Σαράντα Μάρτυρες» τοῦ ὀμωνύμου Συλλόγου τῆς Κοζάνης.

Ἦταν ὑπόδειγμα ἠθους, ἄριστος μαθητής, εὐλαβῆς νέος, ἀγνό παλληκάρι. Μυαλό ὀρεσιβιο. Εὐφυῖα καί ἀρετή μαζί. Μέ τούς λοιπούς (περίπου 50 οἰκοτρόφους) ἀποτελοῦσαν τήν ἀρμονική μαθητική οἰκογένεια μέ συνειδητή χριστιανική ζωή.

• Ξεχώριζε ὁ Θανάσης, χωρίς νά ἔχη ἴχνος ἐγωισμοῦ καί ὑπεροψίας. Τά χρόνια, πού ὁ χαράσσων τίς γραμμές αὐτές (1963-1964), ἤμουν ὁ μέγας φίλος τῶν οἰκοτρόφων, ὁ «διευθυντής» τους, ὅπως μέ ἔλεγαν, καί σέ μένα πα-

ραμένουν συγκινητικά καί στίς ψυχές τῶν παιδιῶν ἀξέχαστα.

• Ἄν πῶ, ὅτι ὁ Θανάσης ξεχώριζε, ὅπωςδήποτε κανενός οἰκοτρόφου δέν κινεῖται ἡ ζηλοτυπία. Ὅλοι φίλοι. Ὅλοι καλοί μαθητές, ὄλοι ἀδελφωμένοι.

• Ἡ εὐλογημένη πορεία τοῦ Θανάση συνεχίστηκε στό φοιτητικά του χρόνια, φιλοξενούμενος στό μεγάλο Φοιτητικό Οἰκοτροφεῖο (Ζωοδ. Πηγῆς 44) στήν Ἀθήνα, πού οἰκοδόμησε ἡ τόλμη καί ἡ ἀγάπη τοῦ φλογεροῦ ἱεροκήρυκος (καί μετέπειτα Μητροπολίτου Φλωρίνης) πατρός Αὐγουστίνου Καντιώτου.

Δέν θά πῶ, ὅτι τόν ξεχώριζα ἢ ὅτι ἐκεῖνος μέ ξεχώριζε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι μέ τή συνειδητή πνευματική του ζωή ἀγαποῦσε ὄλους καί τόν ἀγαποῦσαν ὄλοι.

• Πόθος του ἱερός ν' ἀφιερωθῆ στόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία καί νά γίνῃ διάκονος τῆς κατηχήσεως καί τῆς κατηγεσίας. Ἡ εὐφυῖα του διακρίθηκε καί στίς τρεῖς Πανεπιστημιακές Σχολές πού τελείωσε (Οἰκονομικά - Φιλολογία - Θεολογία).

• Δέν θά λησμονήσω τήν μεγαλειώδη γιορτή τῶν Κατηχητικῶν, πού ἔγινε στό καλλιμάρμαρο τῶν Ἀθηνῶν ἐπί τῆς ἐποχῆς τοῦ σπουδαίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερωνύμου Κοτσώνη (Ἰούνιος 1968). Ὁ Θανάσης καί ἕκα-

τοντάδες άλλοι φίλοι του ἦσαν οἱ παραστάτες τῶν χιλιάδων παιδιῶν, πού παρήλασαν ὡς χριστιανόπουλα.

- Παρέδωσε τόν ἑαυτό του ὁ φίλτατος Ἰθανάσιος Γκάτζιος σέ ὅλες τίς διακονίες, πού τοῦ ζήτησε ἡ Παιδεία καί ἡ Ἐκκλησία. Καθηγητής καί λυκειάρχης σέ σχολεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ, σέ σχολεῖα ἑλληνικά τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀμερικῆς, στό σχολεῖο τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καί ἀλλοῦ.

- Καλλιέργησε καί τό λογοτεχνικό του τάλαντο. Τά δημοσιεύματά του ἀποτελοῦν ὠραιότατα παιδαγωγικά δῶρα γιά ἐφήβους, νέους, ἀλλά καί νέα οἰκογενειακά ζευγάρια.

- Τά τελευταῖα χρόνια εἶχε ὡς πνευματικό ἀναπαυτήριο τό σπίτι τῆς πατρικῆς του οἰκογενείας, στήν Κατερίνη, συντροφιά μέ τήν ἁγία μητέρα του, τήν κυρά-Γιαννούλα καί τήν ἐκλεκτή χήρα ἀδελφή του Δήμητρα.

Καρδιακός φίλος του ὁ ὀλίγον μικρότερός του περίφημος κληρικός π. Αὐγουστίνος Μύρου. Τά χωριά τους κοντά - κοντά σκαρφαλωμένα στά Πιέρια, καί τό Καταφύγιο (τοῦ Θανάση) καί τό Παλαιογράτσανο (τοῦ π. Αὐγουστίνου).

Ἦνειρό τους νά μονάσουν μαζί στό μοναστήρι πού οἰκοδόμησε ὁ π. Αὐγουστίνος Μύρου.

- Δέν εὐδοκίμησε ἡ κοινή τους ἐπιθυμία. Τώρα καί οἱ δύο συζοῦν στή «μονή» τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ἕνας ἔφυγε κατά τήν περίοδο τοῦ κορονοϊοῦ. Ὁ Θανάσης ἀναχώρησε στίς 5 Ἀπριλίου 2025.

- Ἄν δέν ἔγινε κληρικός, ἔγινε ὅμως πιστός συνεργάτης τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

- Τά τελευταῖα χρόνια με ὑπομονή πολλή δεχτήκε τίς ἐπισκέψεις τῶν σωματικῶν πόνων. Στίς 16 Φεβρουαρίου (Κυριακή τοῦ Ἀσώτου) τόν ἐπισκέφθη-

κα στήν Κατερίνη γιά τελευταία φορά. Ἦδειχνε σημάδια θεϊκῆς κλήσεως.

- Στίς 5 Ἀπριλίου ἀνοιξε καί γιά τόν ἀγνό μας φίλο Θανάση ἡ πύλη τῆς αἰωνίας χαρᾶς. Τό «φθαρτόν» σου σῶμα, Θανάση, θά ντυθῆ τήν «ἀφθαρσίαν» καί τό σκῆνωμά σου θά τιμηθῆ μέ τήν «ἀθανασίαν» (Α΄ Κορ. ιε΄ 53).

—Θανάση! «Χριστός Ἀνέστη»!

—Γνήσιε φίλε! «Ἐν τῷ ἐπανιδεῖν».

π. Δανιήλ Ἀεράκης

Λειτουργία τοῦ Αἵματος

«Εἰ αἷμα ἀρνίου ἐν μέσοις Αὐγυπτίους καί ἐν ὀλέθρῳ τοσοῦτῳ ἀσινεῖς διεφύλαττε τοὺς Ἰουδαίους, πολλῶ μᾶλλον διασώσει ἡμᾶς, οὐκ ἐν ταῖς φλιαῖς, ἀλλ' ἐπί ταῖς ψυχαῖς τό αἷμα ἐπιχρίομενον τοῦ Χριστοῦ. Καί γάρ καί νῦν ὁ ὀλεθρεύων ἐν τῇ βαθείᾳ νυκτί ταύτῃ περιέρχεται. Ἄλλ' ὀπλιζώμεθα ἐκεῖνη τῇ θυσίᾳ».

Ε.Π.Ε. 25,216

Μετάφρασις

Ἦν τό αἷμα ἀρνιοῦ διεφύλαττε τόσο ἀβλαβεῖς τοὺς Ἰουδαίους, πού διέτρεχαν κίνδυνο μεγάλο ζώντας μέ τοὺς Αἰγυπτίους, πολύ περισσότερο θά διασώση ἡμᾶς τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, πού χρίονται ὄχι οἱ παραστάτες θυρῶν, ἀλλ' οἱ ψυχές! Καί τώρα ὑπάρχει ὁ ἐξολοθρευτής. Περιφέρεται μέσα στή βαθείᾳ νύχτα τῆς παρούσης ζωῆς. Ἄλλ' ἡμεῖς ἄς ὀπλιζώμαστε μέ τῇ θυσίᾳ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Σιωπή «έκωφαντική»

Ὁ Χριστός τοῦ Πάθους σιωπᾶ!

Ἡ σιωπή μου πρὸς ἀπάντησί σου! Πῶς μεταφράζεται στὰ χεῖλη τοῦ Χριστοῦ: Ἡ Ἀγάπη μου πρὸς ἀπάντησί σου! Καί σέ σένα, **Καϊάφα**, ἡ σιωπή μου εἶναι ἡ ἀπάντησίς μου. Καί σέ σένα, **Πιλᾶτε**, ἡ σιωπή μου εἶναι πρὸς ἀπάντησί σου! Καί σέ σένα, πού φλυαρεῖς γύρω ἀπὸ τό θέμα τοῦ **Ἰούδα**, ἡ σιωπή μου εἶναι πρὸς ἀπάντησί σου!

- Ἡ σιωπή τοῦ Ἰησοῦ στήν διαδικασία τοῦ **Πάθους**, στήν παρωδία τῆς **δίκης**, στή **λιτάνευσι** τοῦ Σταυροῦ Του, αὐτή ἡ **σιωπή** εἶναι ἡ πιό δυνατή φωνή τῆς **ἐλευθερίας**. Τό νά μπορῆς νά μιλάς καί νά μή μιλάς, εἶναι ἐλευθερία.

- **Θαῦμα** ἡ σιωπή τοῦ Χριστοῦ κατά τή Μεγ. Πέμπτη καί τή Μεγ. Παρασκευή. Ἀκόμα καί οἱ ἐχθροί Του καί ὁ Πιλᾶτος, θαυμάζουν τή σιωπή τοῦ Ἰησοῦ.

Θά μπορούσε βέβαια ὁ Ἰησοῦς νά μιλήσει. Θά μπορούσε ν' ἀπαντήσῃ σέ ὅσα τοῦ «**καταμαρτυροῦσαν**» οἱ ἐχθροί Του (Ματθ. κστ' 62). Θά μπορούσε ν' ἀπολογηθῆ. Νά ζητήσῃ προθεσμία, γιά ἀπολογία. Νά προτείνῃ μάρτυρες ὑπερασπίσεως.

- Ὁ **Πιλᾶτος** θαυμάζει γιά τή σιωπή τοῦ Ἰησοῦ.

- Καί ὅταν ὁ ἀρχιερέας **Καϊάφας** τόν προκαλῆ, ὁ Χριστός δέν ἀπαντᾷ: «**Ἐσιώπα**» (Ματθ. κστ' 63).

- Τόν προκαλεῖ ὁ Πιλᾶτος. Τοῦ παρέχει τό στοιχειῶδες γιά κάθε κατηγορούμενο δικαίωμα ν' ἀπολογηθῆ. Ἀλλ' ὁ Κύριος σφραγισμένο ἔχει τό στόμα. «**Οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδέ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τόν ἡγεμόνα λίαν**» (Ματθ. κζ' 14).

Ὁ ΛΟΓΟΣ σιωπᾶ

Θαυμάζουμε τή σιωπή τοῦ Ἰησοῦ, διότι γνωρίζουμε δύο ἀλήθειες:

1. Ἐκεῖνος, πού μπροστά στήν κατάδική Του σιωπᾶ, ὀνομάζεται **Λόγος**. Εἶναι ὁ Θεός Λόγος. Ὁ σαρκωμένος Λόγος (Ἰωάν. α' 14).

- Τό **νά μή μιλάῃ** ἓνα **μάρμαρο**, εἶναι ἀναμενόμενο. Τό **νά μή μιλάῃ** ὁ ζωντανός Λόγος, εἶναι ἀξιοθαύμαστο. Πρόκειται γιά θυσία **δικαιώματος** καί **δυνατότητος**.

- Τό **νά μή μιλάῃ** ἓνας **κωφάλαλος**, εἶναι ἀναμενόμενο. Τό **νά μή μιλάῃ** ὁ Θεός Λόγος, αὐτό ἀποτελεῖ **θυσία ἐλευθερίας**. «**Εγὼ ὡσεὶ κωφός οὐκ ἤκουον καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγω τό στόμα μου**» (Ψαλμ. λζ' 14).

- Τό **νά μή μιλάῃ** αὐτός πού δέν ξέρει ν' ἀπαντήσῃ, εἶναι κατανοητό. Τό **νά μή μιλάῃ** ὅμως Ἐκεῖνος, πού ὄχι μόνο τά πάντα γνωρίζει, ἀλλ' ἤρθε στόν κόσμο γιά νά φανερώσῃ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, αὐτό εἶναι **συγκλονιστικό**. Κάποτε θαύμασαν τόν Χριστό γιά τόν τρόπο πού μιλοῦσε. Καί οἱ «μπράβοι» τῶν ἐχθρῶν Του ἀποφάνθηκαν: «**Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος**» (Ἰωάν. ζ' 46).

2. **Θαυμάζουμε** τή σιωπή Του. Ἡ δεύτερη ἀλήθεια: **Γιά ποιόν** νά πρωταπολογηθῆ; Γιά ποιόν **δικάζεται** ὁ Ἰησοῦς; Γιά τόν ἑαυτό Του; Μά ὁ ἴδιος εἶναι ὁ **Ἄθῶος**, ὁ Ἄναμάρτητος. Γιά ποιόν λοιπόν; Γιά ὅλους ἐμᾶς δικάζεται. Οἱ ἄνθρωποι, ὅλοι ἁμαρτωλοί, ἐμεῖς εἴμαστε οἱ κατηγορούμενοι.

Ν' ἀπολογηθῆ ὁ **Λόγος** γιά τό **παράλογο**; Παράλογες καί οἱ ἁμαρτίες, γιά

τίς ὁποῖες σταυρώνεται. Παράλογες καὶ οἱ ἁμαρτίες τῶν σταυρωτῶν Του. Προτιμᾶ νά σιωπᾶ **ὑπέρολογα**.

Ἄν μιλήσω!...

Νά λύσουμε τή σιωπή τοῦ Κυρίου; Ἄν τό καταφέραμε, νά πῶς θά ἐξηγοῦσε τούς λόγους τῆς σιωπῆς.

1. Ἄν μιλήσω, θά τρομάξουν οἱ ἐχθροί μου. Ἄν μιλήσω, θά βροντήσω. Ἄν τό **λιοντάρι** μιλήσῃ, ἄν βρυχηθῆ, ποιός θ' ἀντέξῃ; Εἶμαι τό **λιοντάρι** ὡς πρὸς τὴν **παντοδυναμία**. Τό φανερώνω στὴν Ἀνάστασί μου. Τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, θέλω νά εἶμαι ὁ **Ἄμνός ὁ ἄφωνος**.

2. Ἄν **ἔπρεπε** νά μιλήσω, νά εἶσθε βέβαιοι, ὅτι θά μιλοῦσα. Ὅμως δέν χρειάζεται. Ἄν στά μάτια τῆς ἀνθρώπινης δικαιοσύνης ἀποδείξω τὴν ἀθωότητά μου, **τότε θά ἐμποδίσω** τὴ σταύρωσί μου! Δέν μιλάω γιὰ αὐτονόητα. Τό πιό αὐτονόητο εἶναι, ὅτι **οὐδέν κακόν ἐποίησα**.

3. Ἄν **ἔπρεπε** νά μιλήσω, ἓνα λόγο θά ἔλεγα: **«Δεῖ τόν υἱόν τοῦ ἀνθρώπου ἀποκτανθῆναι»**.

4. Ἄν **ἄξιζε** νά μιλήσω, θά μιλοῦσα. Ὁ λαός λέει: **«Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα»**. Γιὰ νά μιλήσῃς, πρέπει νά ὑπάρχουν αὐτιά. **«Ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν, ἀκουέτω»** (Ματθ. ιε'15). Στά λυσσασμένα σκυλιά μιλάει κανείς;

5. Ἄν μιλοῦσα, θά **ἔπρεπε** νά τούς ρωτήσω γιὰ τίς πέτρες πού μαζεψαν γιὰ νά μέ λιθοβολήσουν: **«Πολλά καλά ἔργα ἔδειξα... Διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργων λιθάζετε με;»** (Ἰωάν. ι' 32).

Ὅταν χρειάστηκε

Μέ ρωτᾶτε, γιατί δέν μιλάω τὴν ἡμέρα τοῦ Πάθους μου. Δέν εἶναι αὐτό **ἀπόλυτο**. Ὅταν χρειάστηκε, μίλησα.

1. Ὅταν ὁ Ἰούδας θέλησε μόνος του **νά προδοθῆ, ὁ προδότης**, καὶ ρώτησε,

«Μήτι ἐγὼ εἰμί, ραββί;», τοῦ ἀπάντησα: **«Σὺ εἶπας»** (Ματθ. κστ' 25). Δέν χρειάζοταν ἄλλα λόγια.

2. Ὅταν ὁ ἀρχιερέας **Καϊάφας** ρώτησε, **«Σὺ εἶ ὁ Χριστός ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ;»** (Ματθ. κστ' 63), ἀπάντησα πάλι: **«Σὺ εἶπας»**. Ποτέ δέν ἀπέκρουσα τὴν Θεοτότά μου.

3. Ὅταν ὁ Πιλάτος μέ προκάλεσε, **«Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;»** (Ματθ. κζ' 11), καὶ τότε ἀπάντησα: **«Σὺ λέγεις;»**.

4. Θά ζητήσετε ἐξήγησι, γιατί δέν ἀπάντησα καὶ ὅταν ὁ Πιλάτος ρώτησε, **«Τί ἐστὶν ἀλήθεια;»** (Ἰωάν. ιη' 35). Εἶχε σημαντικό λάθος ἢ διατύπωσις τῆς ἐρωτήσεώς του, ἀφοῦ ἡ **Ἀλήθεια** δέν εἶναι πρᾶγμα, ὥστε νά ρωτᾶται μέ τό **«Τί;»**. Εἶναι **πρόσωπο**. **«Ἐγὼ εἰμί ἡ Ἀλήθεια»** (Ἰωάν. ιδ' 6).

Ἐξουσία

Μέ ρωτᾶτε, γιατί τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ, δέν μίλησα; Παρόμοιο ἐρώτημα μου ἀπήλυθε ὁ Πιλάτος: **«Ἐμοί οὐ λαλεῖς;»** (Ἰωάν. ιθ' 10).

Στὴν περίπτωσι ἐκείνη ἀπάντησα. Ἡ ἐξουσία γιὰ νά σταυρωθῶ δέν βρισκόταν στά χέρια τοῦ Πιλάτου. Μπορεῖ χέρια ἀνθρώπινα νά μέ σταύρωσαν. Ἄλλ' ἡ σταυρικὴ μου πορεία εἶχε χαραχθῆ ἀπὸ τὸν Οὐρανό. **«Ἄνωθεν»** (Ἰωάν. ιθ' 11). Ὁ Ἰδιος, Ἐγὼ, εἶχα τὴν ἐξουσία, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν εὐχέρεια νά σταυρωθῶ.

• Ὁ Σταυρός μου ἀποτελεῖ **χοῆσι** τῆς ἐξουσίας. Ὁ Πιλάτος ἔκανε **κατάχορησι** τῆς ἐξουσίας.

Σ' ἐκείνους, πού ἀξίζουν

Μέ ρωτᾶνε:

—**Γιατί σιωπᾶς τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ; Γιατί δέν μιλάς;**

• Μιλάω, ἀλλά σ' ἐκείνους, πού **ἀξίζουν** νά τούς μιλήσω.

1. Μίλησα στην *ἀγάπη*. Στή σκληρότητα δέν μιλάω. Ὁ λόγος μου δέν διαπερνᾶ πέτρινες καρδιές. Σάν εἶδα ὅμως πίσω ἀπό τό Σταυρό τίς εὐλαβεῖς γυναῖκες, νά συμπονοῦν, ἀνοιξα τό στόμα μου. Ἔπρεπε. Μίλησα: «*Μή κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλήν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καί ἐπί τά τέκνα ὑμῶν*» (Λουκ. κγ' 28).

2. Μίλησα στή *Μητέρα* μου, σ' Ἐκείνην, πού μοῦ πρωτομίλησε. Σ' Ἐκείνην, πού ἔβλεπε τόν μονογενῆ της Υἱό στό μαρτυρικό Σταυρό μου. Τῆς ἔδειξα, ποιός θά εἶναι πλέον στή γῆ ὁ γυιός της. «*Γύναι, ἰδοῦ ὁ υἱός σου*» (Ἰωάν. ιθ' 26).

3. Μίλησα καί στόν ἀγαπημένο μου μαθητή, τόν *Ἰωάννη*. Τοῦ χάρισα ὁ τι πῖο πολύτιμο, τή Μητέρα μου. Ἀντίδωρο γιά τήν ἀφοσίωσί του: «*Ἰδοῦ ἡ μήτηρ σου*» (Ἰωάν. ιθ' 26).

4. Μίλησα καί στόν Πατέρα μου. Ἰκέτευσα γιά τούς σταυρωτές μου: «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γάρ οἴδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκ. κγ' 34).

5. Μίλησα καί σ' ἓναν κουφό. Δέν θά μ' ἄκουγε. Τώρα ἀκούει. Συγκλονίζεται. Εἶναι ὁ *ληστής*. Ὅταν μοῦ μίλησε μέ τή γλῶσσα τῆς *μετανοίας*, τοῦ μίλησα κι ἐγώ μέ τή γλῶσσα τῆς *συγγνώμης*: «*Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ*» (Λουκ. κγ' 43).

—Κύριε! Δέν μιλάς. Καί ὁ *Ἥλιος* δέν μιλάει. Σιγᾶς στό Σταυρό Σου, ἀλλ' ἐτοιμάζεις τήν Ἀνάστασι. Τή δική Σου Ἀνάστασι, πού ὅμως εἶναι *συνανάστασις* γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους.

—Δέν διαφημίζεις τό μεγαλεῖο Σου, ἀλλ' εἶσαι ὁ *μαγνήτης*, τό θέλγητρο τῶν αἰώνων (Ἰωάν. ιβ' 32).

—Γιά τόν ἅγιο λέμε.

«*Ἡ σιωπή εἶναι χρυσός*».

—Τήν Μεγάλη Παρασκευή λέμε:

«*Ἡ σιωπή εἶναι ὁ Χριστός*»!

Δ. Γ. Α.

Ἦχι κοιμισμένα

«*Σύ, ὁ μάτην ἐνταῦθα (ἐν τῷ ναῶ) εἰσελθών, εἶπέ, τίς προφήτης, ποῖος ἀπόστολος ἡμῖν σήμερον διελέχθη καί περί τίνων. Ἄλλ' οὐκ ἄν ἔχοις εἰπεῖν· καί γάρ πολλά ὡς ἐν ὄνειρῳ διελέχθης ἐνταῦθα, τῶν ἀληθῶν ἀκούσας πραγμάτων. Ταῦτα δέ μοι καί πρός γυναῖκας εἰρήσθω· καί γάρ καί ἐν ἐκείναις πολὺς ὁ ὕπνος· καί εἴθε ὕπνος. Ὁ μὲν γάρ καθεύδων οὔτε πονηρόν τι φθέγγεται, οὔτε χρηστόν. Ὁ δέ οὕτως ἐγρηγορώς ὡς ὑμεῖς, πολλά καί ἐπί κακῷ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐκβάλλει ῥήματα*».

Ε.Π.Ε. 17,538

Μετὰ φρασις

Σύ, πού μπῆκες ἐδῶ στό νάό μάταια, πές μας, ποιός προφήτης ἢ ποιός ἀπόστολος διαβάστηκε σήμερα, καί τί ἔλεγε. Δέν μπορεῖς νά πῆς, διότι ἐδῶ βρισκόσουν σέ ὄνειρο, χωρίς ν' ἀκοῦς τά ἀληθινά πράγματα. Λέγω αὐτά καί στίς γυναῖκες, διότι καί αὐτές πολὺ ὕπνο ἔχουν ἐδῶ μέσα. Καί μακάρι νά ἦταν ἀπλῶς ὕπνος. Διότι ὅποιος κοιμᾶται οὔτε κάνει κακό οὔτε λέγει κακό. Ὅποιος εἶναι ξύπνιος, ἀλλά δέν προσέχει στά λόγια τοῦ Θεοῦ, πολλά κακά καί σκέφτεται καί κουβεντιάζει.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Πού σου, θάνατε, τό κέντρον;

Ἡ παύγασμα τῆς δόξας τοῦ Πατρός εἶναι ὁ Χριστός (Ἑβρ. α΄ 3). Ὅλα λάμπουν καί ἀστράπτουν σέ ἀπαράμιλλο καί ἀπερίγραπτο βαθμό στήν αἰώνια βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Πῶς, λοιπόν, θά ἦταν δυνατόν νά βρεθῆ στό «χώρο» τῆς ἀπόλυτης καθαρότητος κάτι, πού νά ἔχη ρύπο ἢ φθορά; Εἰσέρχονται οἱ πιστοί στήν ἐνδοξο βασιλεία. Ἀλλά πῶς;

- Μετά τήν κοίμησι, οἱ **ψυχές** τῶν ἁγίων, πού ἔδωσαν τή μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καί δοκιμάστηκαν στήν πρόσκαιρη ζωή (Ἀποκ. ε΄ 9), καθαρισμένες μέ τό αἶμα τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου καί μέ τά δάκρυα τῆς μετανοίας, ἀλλά καί στολισμένες μέ τά ἔργα τῆς ἀγάπης, σώζονται. Αὐτό σημαίνει, ὅτι γίνονται δεκτές στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καθαρίζονται πλήρως καί προαπολαμβάνουν τή χαρά τοῦ οὐρανοῦ. Καί ὅλες αὐτές οἱ ψυχές «ἄδουσιν ᾠδήν καινήν». Δοξολογοῦν τό Ἀρνίον: «Ἄξιός εἶ..., ὅτι ἐσφάγης καί ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καί γλώσσης καί λαοῦ καί ἔθνους» (Ἀποκ. ε΄ 9).

- Στή στρατευομένη Ἐκκλησία παρακολουθοῦν τή **θεία Λειτουργία**, ὅσοι **πιστοί**. Στή θριαμβεύουσα Ἐκκλησία παρακολουθοῦν τή λειτουργία τῆς αἰωνιότητος, ὅσοι **λευκοί**.

- Στή θεία Λειτουργία, πού εἶναι προθάλαμος τῆς ἐπουράνιας Βασιλείας, εἰσερχόμαστε γιά νά πάρουμε ἄφεσι ἁμαρτιῶν καί νά καθαρισθοῦμε. Στή Βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἰσέρχονται ὅσοι ἤδη ἔχουν καθαρισθῆ, ἐξαγνισθῆ, λευκανθῆ.

Στήν ἀπορία, ποιοί εἶναι αὐτοί, πού φορᾶνε στολές λευκές, «**πόθεν ἦλθον;**», ὁ Κύριος ἀπαντᾷ: «**Οὗτοί εἰσίν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καί ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καί ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου**» (Ἀποκ. ζ΄ 14).

* * *

- Ἀφοῦ ὁμως στήν οὐράνια δόξα θά μετέχουν καί τά **σώματα** τῶν πιστῶν καί δικαίων, ἄρα αὐτά τά σώματα θά εἶναι ἀπαλλαγμένα ἀπό τήν ἁμαρτία καί τή φθορά. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος βλέπει τήν **ἀναγκαιότητα** τῆς ἀναστάσεως τῶν σωμάτων. Σάν χοϊκοί κληρονομοῦμε τή φθορά καί καταλήγουμε στό θάνατο. Σάν πνευματικοί καί ἐπουράνιοι περνᾶμε ἀπό τό θάνατο στή ζωή, ἀπό τή φθορά στήν ἀφθορία, ἀπό τήν ἁμαρτία στήν ἁγιότητα. Καί αὐτό συντελεῖται μέ τή διαδικασία τῆς **ἀναστάσεως**. Λέει: «**Σὰρξ καί αἶμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομησάσι οὐ δύνανται, οὐδέ ἡ φθορά τήν ἀφθορίαν κληρονομεῖ. Ἴδου μυστήριον ὑμῖν λέγω· Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα**» (Α΄ Κορ. ιε΄ 50-51).

- Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι βρωδισ καί πόσις. Δέν ἔχει ὑλικά πράγματα οὔτε **ύλιστικές** καί σωματικές ἀπολαύσεις. Τέτοιες παχυλές ἀντιλήψεις γιά τήν κατάστασι τῆς μετά θάνατον ζωῆς τίς ἔχουν θρησκείες τοῦ κό-

σμου. Τό Ευαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ εἶναι Ευαγγέλιο τῆς Βασιλείας, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς αἰωνίου ζωῆς. Περνάμε ἀπό τή γῆ στό οὐρανό.

Ἐκεῖ, στόν οὐρανό, δέν ὑπάρχει τίποτε τό σαρκικό. Ἄλλο **σαρκικό**, ἄλλο **σωματικό**.

• Τό σῶμα στήν αἰώνια ζωή καί Βασιλεία δέν εἶναι «σάρξ». Τό δικό μας σῶμα θά εἶναι, ἀλλά **ἀφθαρτοποιημένο**. Αὐτό εἶναι πλέον δυνατόν, διότι ἔχουν προηγηθῆ ἡ σάρκωσις καί ἡ ἀνάστασις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

• Ὁ ἄσαρκος Θεός **προσέλαβε** τή σάρκα ἀπό τήν Παρθένο Μαρία, γιά νά τήν θεώση. Ἡ σάρκα, πού προσέλαβε καί στήν ὁποία βρισκόμαστε ὅλοι ἔμεῖς, ἦταν σάρκα, ὅμοια μέ τή δική μας σάρκα, ἐκτός τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Θεός μπορεῖ καί προσλαμβάνει τήν ἀνθρώπινη φύσι, καί μάλιστα γιά νά τήν θεώση. «Θεός ὢν καί θεώσας τό πρόσλημμα».

Ὁ ἄνθρωπος, ὅσο εἶναι σαρκικός, δέν μπορεῖ νά προσλάβῃ τόν Θεό καί νά γίνῃ κοινωνός τῆς θείας φύσεως.

• Πιά τόν Θεό ἡ **σάρκωσις** δέν σημαίνει καί δυνατότητα ἁμαρτίας. Ἀντίθετα μάλιστα. Καί διότι ἡ σάρκωσις γίνεται ἐκ Παρθένου Μητροῦς, ἀλλά καί διότι στή σάρκωσι τοῦ Θεοῦ ἔχουμε ἔνωσι ἀρρηκτη τῆς θείας καί τῆς ἀνθρώπινης φύσεως, ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς ὄχι ἀπλῶς εἶναι ἀπόλυτα ἀναμάρτητος, ἀλλά καθιστᾶ χωρίς ἁμαρτία καί ὄσους ἐνώνονται μαζί Του.

• Στή **δεξιῶσι** τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τῆς θείας Εὐχαριστίας, δέν μποροῦμε νά παρευρεθοῦμε, ἂν δέν ἀλλάξουμε τή στολή τῆς ψυχῆς. Ἔτσι καί στή δεξιῶσι τοῦ Οὐρανοῦ δέν μποροῦμε νά παρακαθίσουμε, ἂν δέν ἀλλάξουμε καί τή στολή τοῦ σώματος.

Ἡ στολή τῆς ψυχῆς ἀλλάζει μέ τή **μετάνοια** καί τήν ἐξομολόγησι. Ἡ στολή τοῦ σώματος ἀλλάζει μέ τήν **ἀνάστασι** τῶν νεκρῶν. Τήν ἀφθαρσία δέν μπορεῖ νά τήν κληρονομήσῃ ἡ φθορά. Ἄρα, ἂν τολμούσαμε νά μποῦμε στόν παράδεισο μ' αὐτό τό σῶμα, τό τόσο φθαρόμενο καί μολυσμένο, θ' ἀκούγαμε τήν ἴδια παρατήρησι: «Ἐταίρε, πῶς εἰσηλθες ὧδε, μή ἔχων ἔνδυμα γάμου;» (Ματθ. κβ' 11).

Εἶναι τό μεγάλο **μυστήριο** τῆς κρίσεως «ζώντων καί νεκρῶν» καί τῆς ἀφθαρτοποιήσεως «ζώντων καί νεκρῶν». Λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Εἰσί τινες, οἳ καί τόν θάνατον διαφεύξονται· καί ὅμως οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο αὐτοῖς εἰς τήν ἀνάστασιν ἐκείνην, ἀλλά δεῖ καί ἐκεῖνα τά σώματα τά μή ἀποθνήσκοντα ἀλλαγῆναι, καί εἰς ἀφθαρσίαν μεταπεσεῖν» (Ε.Π.Ε. 18α,704).

Μετὰ φρασῖς: Ὑπάρχουν μερικοί, πού θ' ἀποφύγουν τόν θάνατο. Καί ὅμως δέν ἀρκεῖ σ' αὐτούς γιά τήν ἀνάστασι ἐκείνη. Πρέπει καί τά σώματα, πού δέν θά πεθάνουν, νά μεταβληθοῦν καί νά γίνουν ἀφθαρτα.

• Μιλώντας ὁ Παῦλος γιά τήν ἀλλαγῆ τῶν σωμάτων, πού θ' ἀναστηθοῦν στήν κοινή ἀνάστασι, ἐπ' οὐδενί λόγῳ συνηγορεῖ γιά τήν ἀλλαγῆ θέσεως τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτή γίνεται σέ τούτη τή ζωῆ, ἀπό τή χάρι τοῦ Θεοῦ, πού προσφέρεται σέ κάθε ἁμαρτωλό, πού μετανοεῖ.

• Ἡ **ψυχή** ἔχει προηγηθῆ. Ἔχει «ἐπιλέξει» τόν τόπο τῆς. Μέ τόν τρόπο τοῦ ἐπιγείου βίου ἔχει διαλέξει τή θέσι ἢ μετά τῶν ἀγγέλων ἢ μετά τῶν δαιμόνων.

Τό εἰσιτήριο γιά τούς οὐρανοὺς ἐκδίδεται στή γῆ.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἀγριέλαιος καί καλλιέλαιος

Ρωμ. ια' 17-21

Ἐγωκεντρισμός (στ. 17)

Τήν εἰκόνα τοῦ δέντρου χρησιμοποιεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, προκειμένου νά παραστήσι: Πρῶτον, τό πόσο ἀναγκαῖο εἶναι ἡ σύνδεσις μέ τό Χριστό, πού εἶναι ὁ κορμός τοῦ δένδρου. Δεύτερον, τό τραγικό ἀποτέλεσμα γιά ἕνα κλάδο, ὅταν ἀποκόπτεται ἀπό τόν κορμό. Τρίτον, τί δύναμι, πού ἔχει ὁ Χριστός νά παίρνη ξένους κλάδους καί νά τούς ἐνώνῃ μέ τό ζωτικό κορμό του, ἀλλά καί νά ἐπαναπροσλαμβάνῃ ξεκομμένους κλάδους καί νά τούς ζωοποιῇ. Τό δέντρο εἶναι ὁ Χριστός. Ὁ ἴδιος διεκήρυξε: «Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τά κλήματα... Ἐάν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τό κλῆμα καί ἐξηράνθη» (Ἰωάν. ιε' 5-6). Ὁ κυμός τῆς ζωῆς διοικετεύεται ἀπό τό Χριστό. Ὅσοι εἶναι ἐνωμένοι μέ τό Χριστό, αὐτοί εἶναι πνευματικά ζωντανοί. Ὅσοι ξεκόβονται, καταδικάζονται μόνοι τους στόν πνευματικό μαρασμό.

Παρουσιάζοντας ὁ Παῦλος τί σύνδεσι καί τίν ἀποσύνδεσι ἀπό τό δέντρο τῆς σωτηρίας, λέγει στή συνέχεια τῆς Ἐπιστολῆς: «Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σύ δέ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καί συγκοινωνός τῆς ρίζης καί τῆς πύπτης τῆς ἐλαίας ἐγένου, μή κατακαυῶ τῶν κλάδων» (στ. 17). Δηλαδή: Ἄν μερικοί ἀπό τούς κλάδους ἀποκόπηκαν, καί σύ πού ἴσους ἀγριελιά, μπολιάστικες στή θέσι τους καί συνδέθηκες μέ τί ρίζα καί τόν πλούσιο κυμό τῆς ἐλαίας, νά μή καυχῶσαι εἰς βάρος τῶν ἀποκομμένων κλάδων.

Ἐδῶ παρουσιάζονται οἱ δύο τάξεις, οἱ Ἰουδαῖοι καί οἱ ἔθνη.

• Οἱ πρῶτοι, οἱ Ἰουδαῖοι, ἐμφανίζονται ὡς φυσικοί κλάδοι τοῦ δένδρου τοῦ Θεοῦ. Ὁ κλάδος σ' ἕνα δένδρο δέν ἀποκτᾷ μόνος του ἀξία. Εἶναι φυσική συνέπεια τῆς ὑπάρξεως τοῦ δένδρου. Τό ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀνῆκαν στό δένδρο τοῦ Θεοῦ, δέν ἦταν γι' αὐτούς ἀφορμή καυχῆσεως ἢ αἰτία βραβεῖου καί σωτηρίας. Ἀπλῶς ἔτσι γεννήθηκαν. Ἡ ἀξία τους ἢ ἡ ἀπαξία τους μετρήθηκε ἀπό τί στιγμή, πού ἔπρεπε νά διαλέξουν: Μπόλιασμα ἢ ἐμμονή στό κατεστημένο; Ἐνωμένοι μέ τό δένδρο ἢ ξεκομμένοι;

Ὁ Χριστός δέν ἦταν ἀπλῶς μία συνέχεια τοῦ θρησκευτικοῦ δένδρου τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Ἦταν ἕνα νέο δένδρο, πού οἱ ρίζες του γενεαλογικῶς βρίσκονταν βαθειά στήν Ἰσραηλιτική ἱστορία (Ἀποκ. κβ' 16). Ἦταν τό δέντρο, πού βλάστησε «ἐκ τῆς Παρθένου» ἦταν τό «ξύλον τῆς ζωῆς». Ὅσοι ἤθελαν νά πιστέψουν στό Χριστό καί νά σωθοῦν, ἀπό τούς Ἰουδαίους, ἔπρεπε νά δεχθοῦν τό μπόλιασμα, τόν «ἐγωκεντρισμόν». Κέντρο πλέον τῆς ζωῆς τους θά ἦταν ὄχι ὁ νόμος, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ὄχι μόνο δέν δέχθηκαν τίν εὐλογία τῆς χάριτος, νά μπολιασθοῦν καί νά γίνουν καρποφόροι κλάδοι τοῦ δένδρου τῆς σωτηρίας, ἀλλά καί ἀπομακρύνθηκαν. Ξεκόπηκαν, «ἐξεκλάσθησαν» (στ. 17).

• Ἀπό τό ἄλλο μέρος ὑπῆρχαν οἱ ἔθνη οἱ (οἱ εἰδωλολάτρεις). Ἀγριελπές θρησκευτικότητας. Φυτεμένοι σέ κάποιο θρησκευτικό χωράφι, ἀλλά χωρίς προοπτική νά καρποφορήσουν. Κι ἔρχεται ὁ Χριστός καί τούς καλεῖ. Καί δέχονται τό μπόλιασμα. Γίνεται ἡ θαυμαστή ἀλλαγῆ. Οἱ πρῶν κοιωνοί τῆς πλάνης γίνονται «συγκοινωνοί τῆς ρίζης καί τῆς πύπτης τῆς ἐλαίας» (στ. 17). Γίνονται

μέτοχοι τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Γεμᾶτοι ἀπό τούς κυμούς *«τῆς ἐλπίδας»*, τῆς ἐλπίδας τῆς χάριτος.

Πρόκειται γιά θαῦμα καί γιά τραῦμα. Γιά τό τραῦμα, τήν ἀποκοπή δηλαδή τῶν Ἰουδαίων, ἔνοχοι ἦσαν οἱ ἴδιοι οἱ Ἰουδαῖοι. Ἄλλά γιά τό θαῦμα, γιά τό μπόλιασμα τῶν ἐθνικῶν, δέν ἔπρεπε οἱ ἐθνικοί νά ὑπερφηανεύωνται. Ἐπρεπε νά δοξάζουν τό Θεό, πού παρ' ἀξίαν τούς κάλεσε.

● Μέ τό νά πῆ ὁ Παῦλος γιά τόν Ἰουδαῖο, ὅτι *«ἐξεκλάσθη»*, ἀποκόπηκε, θέλησε νά τόν κάνη νά πονέσῃ. Εἶχεσ τί θέσι σου καί τήν ἔχασες. Δέν ἦσαν ἀπλῶς φυτεμένος δίπλα ἀπό τό δένδρο· ἦσαν μέρος τοῦ δένδρου. Δέν χρειάζοταν πολύ, γιά νά παραμείνης. Ἄπλῶς ἡ φυσική σου κατάστασις, μέ τήν πίστι καί τήν ἀποδοχή τῆς νέας ζωῆς τοῦ δένδρου, θά γινόταν ὑπερφυσική.

● Καί μέ τό νά πῆ γιά τόν ἐθνικό, ὅτι *«ἐνεκεντρίσθη»*, ἐνσωματώθηκε, θέλησε νά τοῦ ἀφαιρέσῃ κάθε ἀφορμή ὑπερφηανείας. Δέν σοῦ ἀνῆκε ἡ θέσις. Ἦσουν ξένος. Παρά φύσιν κατάστασις ἦταν γιά σένα τό δένδρο τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καί ξαφνικά ἀπό τό παρά φύσιν ὠδηγήθηκες στό ὑπέρ φύσιν. Αὐτό σοῦ τό ἔκανε δῶρο ὁ Θεός τῆς χάριτος, σέ σένα βέβαια, πού πίστευες καί δέν ἀπέστρεψες τήν προσοχή σου καί τήν καρδιά σου ἀπό τό οὐράνιο κάλεσμα.

Τήν τιμή, πού εἶχε ὁ Ἰουδαῖος, θέλησε καί τήν ἔχασε. Τήν τιμή, πού δέν εἶχε ὁ ἐθνικός, θέλησε καί τήν προσέλαβε.

Μή ὑψηλοφρόνει (στ. 18)

Ἡ ἀποστασία τῶν Ἰουδαίων ὠφειλόταν ἀποκλειστικά σ' αὐτούς. Ἡ πρόσληψις τῶν ἐθνικῶν ὠφειλόταν σπῆ χάρι τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως δέν μπορούσαν οἱ χριστιανοί, οἱ πρόων εἰδωλολάτρες, νά καυκηθοῦν, ὅτι τάχα μόνοι τους κατάφεραν κάτι σπουδαῖο. Σπουδαῖο ἦταν τό ὅτι ἔγιναν χριστιανοί: ὄχι ἀπλῶς σπουδαῖο, ἀλλά σπουδαιότατο. Ἄλλ' ἦταν δῶρο, ὅχι κατόρθωμα. Γι' αὐτό στόν ἐπόμενο στίχο τονίζει ὁ Παῦλος τόν κίνδυνο τῆς ὑπερφηανείας: *«Μή κατακαυχῶ τῶν κλάδων εἰ δέ κατακαυχᾶσαι, οὐδ' οὐδ' τήν ρίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ρίζα σέ»* (στ. 18). Δηλαδή: Νά μή καυχᾶσαι εἰς βάρ-

ρος τῶν ἀποκομμένων κλάδων. Ἄν καυχᾶσαι, νά σκεφτῆς, ὅτι δέν βαστάζεις ἐσύ τί ρίζα, ἀλλά ἡ ρίζα ἐσένα.

Ἡ ὑπερφηανεία εἶναι κυρίως τρία πράγματα:

● Ὑποτίμησις τῶν ἄλλων. Γιά ν' ἀνυψωθῆ τό δικό μου «ἐγώ», πρέπει νά ἐξουτελισθοῦν οἱ ἄλλοι. Πῶς θά φανῶ ἐγώ ὑψηλότερος, ἄν οἱ ἄλλοι δέν φανοῦν κοντύτεροι; Γι' αὐτό ὁ Παῦλος δέν λέγει ἀπλῶς *«Μή καυχῶ»*, νά μή καυκηθῆς, ἀλλά λέγει: *«Μή κατακαυχῶ»* (στ. 18), νά μήν ὑπερφηανευθῆς εἰς βάρους ἄλλων, νά μή διαπομπεύσῃς ἄλλους, γιά νά ἐξαρθῆς ἐσύ.

Στό κλασικό παράδειγμα ὑπερφηανείας, πού μᾶς ἔδειξε ὁ Κύριος, σπῆν παραβολή τοῦ τελῶνου καί τοῦ φαρισαίου (Λουκ. ιν' 10-14), ὑπογραμμίζεται αὐτό τό στοιχεῖο τῆς ὑπερφηανείας, ἡ ἐξουθένωσις, δηλαδή, τῶν ἄλλων, πού εἶναι καί τό σατανικώτερο στοιχεῖο. *«Εἶπε δέ πρὸς τινὰς τούς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καί ἐξουθενοῦντας τούς λοιπούς, τήν παραβολήν ταύτην...»* (Λουκ. ιν' 9). Ἡ ἐξουθένωσις τῶν ἄλλων γίνεται μέ τά λόγια τοῦ φαρισαίου: *«Οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων..., ἢ καί ὡς οὗτος ὁ τελῶνης»* (Λουκ. ιν' 11).

● Μᾶς κάλεσε ὁ Θεός. Γιά τήν πνευματική σωτηρία καί ἄνοδο μᾶς ἔδωσε τί στερεή σκάλα, τό Σταυρό Του. Γιατί ἐμεῖς θέλουμε νά χρησιμοποιοῦμε τί σάπια σκάλα τῆς ὑπερφηανείας, προκειμένου ν' ἀνεβοῦμε; Δέν ξέρομε, ὅτι θά τσακισθοῦμε; Νομίζουμε, ὅτι πατώντας πάνω στά πῶματα τῶν ἄλλων, θά γίνουμε ὑψηλότεροι; Προσοχή, προσοχή! Κίνδυνος θάνατος ἡ ὑπερφηανεία. Βρέθηκες στό δέντρο τῆς σωτηρίας, χωρίς νά τό ἀξίζης. Πῆρες τί θέσι ἄλλων, πού θέλησαν ν' ἀποκοποῦν. Μή ξεχνᾶς, ὅτι καί πάλι μπορεῖ ν' ἀλλάξουν τά πράγματα, νά ἔλθουν ἐκεῖνοι σπῆ θέσι τους καί σὺ σπῆ δική τους.

Γιά ὅσους ἐξεκλάσθησαν, γιά ὅσους ἀπομακρύνθηκαν, γιά ὅσους παρασύρθηκαν καί ἔπεσαν, δέν χρειάζεται ἐξουθένωσις καί διαπόμπευσις. Ἀγάπη χρειάζεται. Ἡ διαπόμπευσις ἀπό μᾶς ἐνός ἁμαρτωλοῦ εἶναι ἡ χαριστική βολή γιά τήν πῶσι του. Ἀγάπη θέλει ὁ ἁμαρτωλός, ὁ παρασυρμένος. Ἀγάπη καί προσευχή, ὥστε κάποια ἡμέρα νά ἐπιστρέψῃ.

Κι όταν ἐπιστρέψῃ, τότε καί ἡ δική σου χαρά θά διπλασιασθῇ.

● Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι οἰκαιοποίησις ξένων ἀγαθῶν. Γιατί πράγμα καυχώμεθα; Ἔχουμε κάτι, πού εἶναι δικό μας, ὥστε νά καυχηθῶμε γι' αὐτό; «*Τί ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες;*» (Α΄ Κορ. δ΄ 7). Τό μόνο δικό μας εἶναι οἱ ἁμαρτίες μας. Ἄλλ' αὐτές μᾶς ταπεινώνουν, δέν μᾶς ἀφήνουν νά ὑπερηφανευθῶμε.

Συνήθως ὑπερηφανεύομεθα γιά τή θρησκευτική μας ἀρετή, λές κι ἐμεῖς εἴμεθα οἱ σωτήρες. Εὐτυχῶς, πού εἴμεθα κι ἐμεῖς, ἀλλιῶς τί θά γινόταν ὁ χριστιανισμός! Γι' αὐτό ὁ Παῦλος προλαβαίνει τήν ὑπερηφάνεια τῶν ἐθνικῶν, πού πίστευσαν, ἔναντι τῶν Ἰουδαίων, πού δέν εἶχαν πιστεύσει στό Χριστό.

● Ποιά εἶναι ἡ ρίζα; Ὡς ρίζα κατ' ἀρχάς νοεῖται ἡ Παλαιά Διαθήκη ἢ οἱ ἅγιοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Οἱ ἀποστάτες ξεκόπηκαν ἀπό τό δένδρο. Ἄλλ' ἡ ρίζα παραμένει. Ριζωμένη ἡ πίστις στήν ἐν Χριστῷ σωτηρία μέσα στήν Παλαιά Διαθήκη, στίς προφητεῖες, στίς ἐπαγγελίες. Λοιπόν, γιατί καυχᾶσαι; Σὺ, ὁ ἐξ ἐθνῶν χριστιανός, γέννησες τή ρίζα, ἢ ἡ ρίζα γέννησε ἐσένα;

Ὡς ρίζα νοεῖται καί ὁ Χριστός. Ἄπ' ἑκεῖνον ἀντλοῦμε δύναμι. ἑκεῖνος εἶναι ἡ πηγή τῆς σωτηρίας. Χωρίς τό Χριστό δέν μπορούμε νά κάνουμε τίποτε. «*Χωρίς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν*» (Ἰωάν. ιε΄ 5), λέει ὁ Κύριος στό κεφάλαιο γιά τήν ἄμπελο. Ἐμεῖς εἴμεθα τά κλωνάρια τοῦ δένδρου, τῆς ἀμπέλου, τῆς ρίζας, πού λέγεται Χριστός. Ὁ ἴδιος στήν Ἀποκάλυψι τοῦ Ἰωάννου διακηρύττει: «*Ἐγώ εἶμι ἡ ρίζα καί τό γένος Δαβίδ*» (Ἀποκ. κβ΄ 16). Μᾶς βαστάζει, δέν Τόν βαστάζουμε. Ἐξαρτώμεθα ἀπό ἑκεῖνον, δέν ἐξαρτᾶται ἀπό ἐμᾶς. Τί καυχώμεθα, λοιπόν; Ὁ Παῦλος στό Σταυρό τοῦ Κυρίου εἶχε κρεμάσει τήν καύχησί του (Γαλ. σι΄ 14). Ὅποιοι δέν ἔχει τόν Χριστό, αὐτός, ὅσο κι ἂν καυχῆθῃ, καμμία ἀξία δέν ἔχει. Ἐνα κλωνάρι, ἂν ξεκοπῇ ἀπό τό δένδρο, ξεραίνεται. Κι ἂν ἀκόμα τό χρυσώσουμε τό ξερό κλωνάρι, ζωή καθόλου δέν θά ἔχῃ. Ἔτσι κι ἐμεῖς. Χωρίς βαθεῖα πίστι καί ἐσωτερική σχέσι μέ τό Χριστό, δέν εἴμεθα τίποτε. «*Διά τό μή ἔχειν ρίζαν*» ξεραίνόμεθα (Μαθ. ιγ΄ 6).

● Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἀπογείωσις μέ

καταστρεπτική προσγείωσι. Ἄνεβαίνει ἔνα ἀεροπλάνο, ἀλλά τά καύσιμά του τελειώνουν, γι' αὐτό κι ἀμέσως πέφτει. Ἡ ἀπογείωσις καταστρεπτική. Δέν ὑπάρχει χειρότερο πράγμα γιά τόν ἑαυτό μας ἀπό τήν ὑπερηφάνεια, ἀφοῦ αὐτή μᾶς ἐξασφαλίζει σίγουρα τήν πτώσι, τήν καταστροφή. «*Ὁ ὑψῶν ἑαυτόν ταπεινωθήσεται*» (Λουκ. ιη΄ 14).

Σύγκρισις (στ. 19)

Συνήθως ἡ ὑπερηφάνεια γεννιέται ἀπό τή σύγκρισι. Δέν συγκρίνουμε τόν ἑαυτό μας μέ τούς ἀνωτέρους, μέ τούς ἁγίους, μέ τούς ἀγγέλους, μέ τό τέλειο πρότυπο, τό Χριστό, ὅποτε θά διαπιστώναμε τή μικρότητα καί μηδαμινότητά μας. Προλαβαίνει τό συλλογισμό τους ὁ Παῦλος: «*Ἐρεῖς οὖν Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγώ ἐγκεντρισθῶ*» (στ. 19). Δηλαδή: Θά πῆς: Ἀποκόπηκαν οἱ κλάδοι γιά νά μπολιαστῶ ἐγώ!

● Ἐγώ πῆρα τή θέσι σου! Ἐγώ ἀνέβηκα πάνω ἀπό σένα! Ἐγώ ἀποδείχθηκα καλύτερος! Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέν εἶναι μικρῆς χωρητικότητος καί περιορισμένων θέσεων, ὥστε θά πρέπη νά κενωθῇ μία θέσις, γιά νά τήν πάρῃ ἐσύ. Δέν περιμένουμε οἱ ἁμαρτωλοὶ σέ «*λίσιτα ἀναμονῆς*», ὥστε, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά μας καί κενωθῇ κάποια θέσι μέσα στήν Ἐκκλησία, νά μπορούμε νά προσέλθουμε καί νά σωθῶμε. Ὅλοι χωρᾶμε μέσα στήν Ἐκκλησία γι' αὐτό καί ὀνομάζεται «Καθολική». Γιά ὅλους ὑπάρχει θέσις. Τό ὅτι ἄλλοι φεύγουν κι ἄλλοι ἔρχονται, αὐτό δέν σημαίνει ἀλληλοεξάρτησι. Δέν φεύγουν οἱ μέν, γιά νά μποῦν οἱ δέ. Ὅσοι φεύγουν, φεύγουν, διότι προτιμοῦν τή φυγή. Κι ὅσοι μπαίνουν, μπαίνουν, διότι τούς κάλεσε ὁ Θεός κι ἐκεῖνοι ἀπάντησαν «παρών».

● Τό γεγονός ἀποκοπῆς καί προσελεύσεως τῶν μέν καί τῶν δέ, δέν τό ἀρνεῖται ὁ Παῦλος. Γι' αὐτό καί λέγει «*καλῶς*» κατ' ἀρχάς γιά τό συλλογισμό τῶν ἐθνικῶν. Τονίζει ὅμως ποιά ἡ αἰτία τῆς ἀποκοπῆς ἢ τῆς σωτηρίας: «*Καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δέ τῇ πίστει ἔστηκας. Μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλά φοβοῦ*» (στ. 20). Δηλαδή: Λόγω τῆς ἀπιστίας ἀποκόπηκαν. Καί σὺ λόγω τῆς πίστεως στέκεσαι στή θέσι τους. Νά μὴν ὑπερηφανεύεσαι, ἀλλά νά φοβᾶσαι.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἡ σπορά τῆς Ἐκκλησίας

Ἴποτε ἄλλο σπουδαιότερο δέν ἔχει νά τελέση ἡ στρατευομένη Ἐκκλησία, ἀπό τῆ σπορά τοῦ λόγου. Ἡ διδαχὴ τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας, εἴτε αὐτὴ γίνεται ἀπὸ τὸν πιστὸ δάσκαλο καὶ καθηγητὴ στό σχολεῖο, εἴτε γίνεται ἀπὸ τὸν εὐλαβῆ καὶ σεμνὸ κατηχητὴ στό σχολεῖο τῆς ὀρθοδόξου κατηχήσεως, εἴτε γίνεται ἀπὸ τὸ ζηλωτὴ κληρικὸ καὶ τὸ λαϊκὸ θεολόγο, μέ τὸ κήρυγμα, εἶναι τὸ βασικώτερο καὶ ἀποτελεσματικώτερο διακόνημα.

Τρία ψυχικὰ προσόντα προϋποθέτει ὁ σποριάς τοῦ λόγου:

- Τὸ ἕνα εἶναι ἡ ἀγάπη.

Ὁ χριστιανὸς τότε ἐξασφαλίζει καὶ τὴ δικὴ του σωτηρία, ὅταν ἐπιμελῆται καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἄλλου, τοῦ ἀδελφοῦ. Γιά τὸν ἀπόστολο Παῦλο ἦταν κανόνας ζωῆς τὸ συμφέρον τῶν ἄλλων, ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν. «Πάντα πᾶσι ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμμαντοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι» (Α΄ Κορ. ι' 33).

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τοῦτο κανὼν Χριστιανισμοῦ τοῦ τελειοτάτου, τοῦτο ὄρος ἠκριβωμένος, αὕτη ἡ κορυφὴ ἡ ἀνωτάτη, τὸ τὰ κοινῇ συμφέροντα ζητεῖν... Κἂν νηστεύσης, κἂν χαμευνήσης, κἂν ἀπαγχοníσης σαυτόν, τοῦ δέ πλησίον μὴ προνοῆς, οὐδέν μέγα εἰργάσω, ἀλλ' ἐπιπόρρω ταύτης ἔστηκας τῆς εἰκόνας ταῦτα ποιῶν» (Ε. Π. Ε. 18α, 120). Μετάφρασις: Αὐτός εἶναι ὁ τελειότατος κανὼν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ὀρθὴ βᾶσις, ἡ ἀνωτάτη

κορυφὴ, τὸ νά ἐπιδιώκῃς τὰ συμφέροντα ὄλων... Καὶ ἂν ἀκόμα νηστεύσης, καὶ ἂν ἀκόμα κοιμᾶσαι στό χῶμα γιά σκληραγωγία, καὶ ἂν ἀκόμα θυσιάσης τὸν ἑαυτό σου πέρα γιά πέρα, τίποτε τὸ σπουδαῖο δέν ἔκανες, ἂν δέν φροντίζῃς γιά τὸν πλησίον σου. Πράττοντας αὐτά, ἀκόμα ἀπέχεις πολὺ ἀπὸ τὸ πρότυπό σου, πού εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

- Τὸ ἄλλο εἶναι ἡ πίστις στό λόγο τοῦ Εὐαγγελίου.

Νά πιστεύουμε, ὅτι ὁ σπόρος ἔχει δύναμι τεράστια. Χάνεται πρὸς στιγμὴν, ἀλλ' ὕστερα ἀνασταίνεται δυναμικά. Ριζώνεται καὶ γίνεται δέντρο πελώριο. Θά εἶχε ριζώσει ὁ Χριστιανισμὸς σέ ὄλους τοὺς λαούς, ἂν δέν εἶχαμε θέσει σέ ἀχρηστία τὴ δύναμι τοῦ λόγου καὶ ἂν ἀποφασίζαμε νά τὸν χειριστοῦμε μέ τέχνη καὶ μέ προσευχή.

Ἄν ὁ πολὺς κόσμος εἶναι βυθισμένος στό σκοτάδι διαφόρων θρησκευτῶν καὶ ιδεολογιῶν, ὀφείλεται στό ὅτι ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ δέν πιστεύσαμε στήν ἀποστολή μας ἢ δέν θελήσαμε νά ἐνεργοποιήσουμε τὴ δύναμι τοῦ Χριστοῦ.

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Εἰ φῶς ἐσμεν καὶ ζύμη καὶ φωστῆρες καὶ ἄλας, φωτίζειν, οὐ σκοτίζειν δεῖ· σφίγγειν, οὐ παραλύειν· πρὸς ἑαυτοὺς ἐπισπᾶσθαι τοὺς ἀπίστους, οὐ φυγαδεύειν» (Ε. Π. Ε. 18α, 118).

Μετάφρασις: Ἄν εἴμαστε φῶς καὶ ζύμη καὶ φωστῆρες καὶ ἄλας, πρέπει νά φωτίζουμε, ὄχι νά σκοτίζουμε. Νά συγκρατοῦμε, ὄχι νά παραλύουμε.

Νά προσελκύουμε τούς μή πιστούς, όχι νά τούς αποπέμπουμε.

● Τό τρίτο είναι ή *έλπίδα*.

Εύκολα ἀπελπίζομαστε, γιατί δέν βλέπουμε ἄμεσα τά ἀποτελέσματα. Μά καί σάν τόν Παῦλο νά δουλεύαμε στόν λόγο, καί πάλι δέν θά σώζονταν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅπως δέν πιάνουν ὅλοι οἱ σπόροι, πού σπέρνονται.

Δέν σώζονται ὅλοι, διότι ή σωτηρία ἐξαρτᾶται καί ἀπ' τήν *προαίρεσι* τῶν ἀνθρώπων, πού εἶναι σάν τό χωράφι. Ἄλλοι δέχονται τό σπόρο τοῦ Εὐαγγελίου, ἄλλοι τόν ἀπορρίπτουν ἤ καί τόν ποδοπατοῦν.

Λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Σπείρων πανταχοῦ ἔσπειρε, καί οὐ τόν πάντα σπόρον διέσωσεν, ἀλλ' ὁμως τό ἐαυτοῦ πεποίηκε... Εἰ γάρ καί μή πάντα δυνατόν διασωθῆναι τόν σπόρον, ἀλλ' ὁμως καί πάντα ἀμήχανον ἀπολέσθαι*» (Ε.Π.Ε. 18α,24). Μετά φρασις: Σπέρνοντας, παντοῦ ἔσπειρε. Δέν ἀπέδωσε βέβαια ὁλος ὁ σπόρος, ἀλλ' ὁμως ἔκανε τό ἔργο του... Διότι κι ἄν δέν διασώθηκε ὁλος ὁ σπόρος, πάντως ἦταν καί ἀδύνατον νά πάη ὁλος χαμένος.

● Ἡ Ἐκκλησία μέ τό κήρυγμά της καί μέ τό ὄλο ποιμαντικό της ἔργο ἀποβλέπει σέ ὅλους, στό «*ἵνα πάντα σώσω*» (Α' Κορ. ι' 33).

● Δέν ἀπελπίζεται ὁμως, ὅταν τελικά δέν ἰσχύει τό «*πάντας*», ἀλλ' ἰσχύει τό «*τινάς*»· ὅταν σώζονται μερικοί. Εἶναι «*Καθολική*», ὡς πρός τίς προθέσεις καί τίς θέσεις, ἀφοῦ ὅλοι χωρᾶνε στήν ἀγάπη τῆς σωτηρίας. Ἄλλ' ἀποτελεῖ «τό μικρόν ποίμνιον» (Λουκ. ιβ' 32), ὡς πρός τόν ἀριθμό τῶν πιστῶν, πού ἀποδέχονται τήν ἀγάπη.

Καί ἄν τίποτε δέν βλέπης, σάν ὄρατό καί ἄμεσο ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς σου σποράς, σὺ ἔκανες τό *καθήκον* σου.

Ἄπό μᾶς τρία ζητάει ὁ Θεός:

● Νά σπέρνουμε *ἀφειδώλευτα*. «*Ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καί θερίσει καί ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καί θερίσει*» (Β' Κορ. θ' 6).

● Νά σπέρνουμε, νά δουλεύουμε χωρίς ραθυμία καί *ἀμέλεια*. Δέν εἶναι *πάρεργο* τό κήρυγμα καί ή διδαχή τοῦ λόγου. Εἶναι ἔργο. Εἶναι τό *ἔργο*. Ὁ λόγος τοῦ προφήτη Ἰερεμία εἶναι πάντα στ' αὐτιά τοῦ ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου: «*Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τά ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς*» (Ἰερ. λα' 10).

● Νά σπέρνουμε μέ τή *βεβαία* ἐλπίδα, ὅτι τίποτε δέν πάει χαμένο. «*Οὐκ εἰς κενόν ἔδραμον οὐδέ εἰς κενόν ἐκοπίασα*» (Φιλιπ. β' 16).

Καίτοι ἦταν Πάπας!

Ζημερώνοντας ή δεύτερη ήμέρα τοῦ Πάσχα (22 Ἀπριλίου) ἐκοιμήθη ὁ ἐπί κεφαλῆς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας Πάπας **Φραγκίσκος**. Λίγες ὥρες πρὶν εἶχε ζητήσει νά ἐμφανιστῆ σέ ἀμαξίδιο, ἀφοῦ ἦταν ἀδύνατον νά περπατήσει. Ἡ ἐπιθυμία του ἦταν ν' ἀπευ-

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἵπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 6936941857

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἵπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας. Ἄγ. Ἀναργύρων 4,

18542 Περιστέρι

Ἐτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

θύνη αναστάσιμο μήνυμα στά μέλη του Ρωμαιοκαθολικισμού.

- Δέν θ' ἀσχοληθοῦμε μέ τόν λεγόμενο Παπισμό καί μέ ἐκτροπές ἀπό ἀλήθειες τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως. Ἐκεῖνο, πού μπορεῖ καί πρέπει νά θαυμάση καί κάθε ὀρθόδοξος, εἶναι ἡ **ἀπλότητα** τῆς προσωπικῆς του ζωῆς, κάτι πού στά 13 χρόνια τῆς διακονίας του προσπάθησε νά ἐπιβάλλη καί στό ἔργο τῆς εὐθύνης του.

- Διακρινόταν γιά τήν **ἀπλότητα** καί τή **φιλανθρωπία** του. Σέ ὅλα τά πλάτη καί τά μήκη τοῦ κόσμου περιώδευσε σκορπώντας τήν ἀγάπη τῆς προσφορᾶς καί τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐλεημοσύνης.

- Καί ἄλλη φορά εἶχαμε σχολιάσει στό περιοδικό μας τίς τολμηρές ἀλλαγές πού σημείωσε στή διαθήκη του γιά τόν θάνατό του.

Δέν ἐπιθυμοῦσε τά μεγαλεῖα ὄλων τῶν προηγούμενων Παπῶν.

—Τό σκῆνωμά του δέν θά τεθῆ, ὅπως ἀπαιτοῦσε τό πρωτόκολλο τῆς παπικῆς μεγαλοπρέπειας, σέ ἀλλεπάλληλα φέρετρα, κατασκευασμένα καθένα ἀπό ξεχωριστό πολυτελές ξύλο καί στολισμένο μέ χρυσάφι. Τό σκῆνωμα θά τεθῆ σέ ἓνα ἀπλό φέρετρο.

—Ἡ ταφή δέν θά γίνη μέσα στό Βατικανό. Θά γίνη σέ ναό ἔξω ἀπό τό Βατικανό, ἐκεῖ πού συνήθιζε νά πηγαίνει.

—Ὅλα τά τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας καί ταφῆς θά φανερώνουν ἀπλότητα καί λιτότητα.

- Ἐνα ἀπό τά πρῶτα μελήματα τῆς θητείας του ἦταν ἡ **κάθαρσις** ἀνωτέρου καί κατωτέρου κλήρου ἀπό σκανδαλώδη προσωπική ζωή καί πλουτισμό καί κυρίως ἀπό σκάνδαλα σεξουαλικῆς ὑφῆς.

- Ἐκεῖνο πού ὁ Ὁρθόδοξος κληρικός μας πρέπει νά μιμηθῆ, εἶναι ἡ **ἀπλότητα** τῶν **ἀμφίων**. Δέν βλέπεις στούς Παπικούς τήν ἄλλοτε ἐπιδεικτική καί χρυσοποικιλτή περιβολή. Ἀντίθετα σέ μᾶς ἡ εὐπρέπεια ἔγινε πολυτέλεια, ἡ ἀπλότητα κατάντησε κακοήθης ἐπίδειξις.

- Κανένας ὀρθόδοξος δέν θέλει νά ταυτισθῆ μέ παπικές πλάνες. Ὅλοι ὁμως οἱ σεμνοί καί ταπεινοί ὀρθόδοξοι μιλάνε γιά τήν **ἀπλότητα**, πού σιγά-σιγά ἐπεβλήθη στήν Παπωσύνη.

Περσπούδαστο βιβλίο

Συκλοφόρησε ὀγκώδης καί καλλιτεχνικός τόμος, πρὸς τιμὴν τοῦ σπουδαίου **Μητροπολίτου Νικοδήμου** (Γκατζιρούλη). Ἡ ὅλη ἐπιμέλεια ὑπῆρξε ἔργο τοῦ πιστοτέρου καί εὐγενεστέρου ἀπὸ τὰ πνευματικά του παιδιὰ, τοῦ ἀρχιμ. Εἰρηναίου Μπουσδέκη. Ὁ τίτλος τοῦ τόμου τῶν 740 μεγάλων σελίδων:

«**ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος. Ὁ ἐπίσκοπος. Ὁ θεολόγος καί ὁ ἀγωνιστὴς γιά τήν κανονική τάξη στήν Ἐκκλησία**».

- Ὁ τόμος παρουσιάζει στήν ἀρχή σύντομη βιογραφία τοῦ μακαριστοῦ σοφοῦ Μητροπολίτου (1927-2013).

- Στή συνέχεια περιγράφεται τό πῶς σπούδασε, τό πῶς συνδέθηκε μέ τήν Ἀδελφότητα «Ζωή», τό πῶς κήρυξε στήν Μυτιλήνη, καί, τό σπουδαιότερο, τό πῶς κυριολεκτικά ἐπιστρατεύτηκε ἀπὸ τόν ἅγιο στρατολόγο, ἀπὸ τόν περίφημο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν **Ἱερώνυμο** (Κοτσώνη).

- Τήν ἐποχή πού ὁ ἀνεπανάληπτος ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος ἐπέλεξε καί ἐπεστράτευσε τοὺς ἐκλεκτότερους κληρικούς (ἀρχιμανδριῆτες), δηλαδή στό ἔτος 1967, ὁ πατήρ **Νικόδημος Γκατζιρούλης**, πιεζόμενος, δέχτηκε τήν διακονία τοῦ ἐπισκόπου. Χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος.

- Στόν τόμο δέν ἀπαριθμοῦνται τὰ ὅσα σπουδαῖα πνευματικά ἔργα ἐπέτελεσε ὁ νέος Μητροπολίτης Ἀττικῆς. Καί γι' αὐτά βέβαια σημειώνονται οἱ σημαντικές του ποιμαντικές, λειτουργικές, κατηχητικές καί κτηριακές ἐπιτυχίες. Ὅλα μιλοῦσαν γιά τήν ἐκκλησια-

στική διακονία του σοφού επισκόπου. Κυρίως στον τόμο διαγράφεται η *όδυνη-ρή ιστορία* και περιπέτεια του Μητροπολίτου Νικοδήμου.

- Μετά από έπτά περίπου χρόνια άρχιερατείας βρέθηκε *έκπτωτος*. Όχι μόνον αυτός, αλλά και άλλοι ένδεκα σεβάσμιοι έπίσκοποι, κοσμήματα της Έκκλησίας της Ελλάδος.

- Δέν έκλήθησαν σέ άπολογία, δέν άνακρίθηκαν, δέν δικάστηκαν, δέν έξετάστηκε ποτέ κάποιος φάκελλός τους. Μόνο και μόνο διότι ό σκληρότερος των δικτατόρων της έπταετίας (1967-1974), ό Ίωαννίδης, τό ήθελε. Βρήκε τον έπιστήθιο φίλο του (τόν Ίωαννίνων Σεραφείμ), και μέ δύο συντακτικές δικτατορικές πράξεις «πέταξαν» συνεργαζόμενοι Ίωαννίδης και Ίωαννίνων *δώδεκα* από τους άγιώτερους Μητροπολίτες. Πέτυχαν μάλιστα νά κλείσουν καλά τίς πόρτες του Συμβουλίου της Έπικρατείας, ώστε ούδέποτε νά βροϋν τρόπο οί «δώδεκα», έστω και ν' άνοιξουν λίγο τό στόμα τους. Για τους άγιους τό «δίκαιο» βρισκόταν στίς σκληρές καρδιές δικτατόρων.

- Από τό 1974 μέχρι τό 2013, επί σαραντα όλόκληρα χρόνια ό Μητροπολίτης Άττικής και Μεγαρίδος π. Νικόδη-

μος, έζησε τους διωγμούς και τίς έξορίες. Συμπαραστάτες του και οί λοιποί ένδεκα ένάρετοι και σεμνοί έκθρονισθέντες Μητροπολίτες.

- Στο νεοεκδοθέν βιβλίο περιλαμβάνονται και όλα τά δικόγραφα, πού φανέρωναν τό δίκαιο των δώδεκα άγιων άνδρών.

- Τελευταίος όλων *έξεδήμησε* προς τον Κύριο ό Άττικής και Μεγαρίδος Νικόδημος. Ό σύρων τίς γραμμές αυτές έκλήθη νά προσφωνήση τον άγιο Έπίσκοπο στην έξόδιο ακολουθία του, πού έγινε στην ι. Μονή «Νέου Στουδίου» στην Αύλωνα». Ζητώντας για μία άκόμη φορά την εύχή του Άγίου, λίγες μόνο φράσεις μου θά θυμίσω:

«Τό βαρύ Σταυρό, πού θέλησαν άπύθμενες κακότητες νά σου φορτώσουν, στον πήρε κιόλας ό άγγελος του ούρανοϋ, για νά σέ χειραγωγήση στη Σύναξι των άγιων του ούρανοϋ, έσένα άγνέ λειτουργέ, πού τόσους μυσταγωγήσεις για τή μετοχή στο μυστήριο της Έκκλησίας και για τήν έπισυναγωγή τους στην εύχαριστιακή σύναξι...

... Έσύ, καλέ μας ποιμένα, βρέθηκες διωγμένος από την κανονική σου έπισκοπή. Πρίν από 39 χρόνια, δίστομος δικτατορική μάχαιρα θέλησε νά κόψη τον διοικητικό δεσμό σου μέ τά παιδιά σου, μέ τά πρόβατά σου, μέ τό ποιμνίο σου.

Ό πιστός όμως λαός, πού γνωρίζει την άγία βιοτή σου, τό μεγαλειό της καρδιάς σου, την άγιοπνευματική σου διάνοια, τό θεολογικό σου ύψος, όχι μόνο σέ διατήρησε έπίσκοπο της καρδιάς του, αλλά και πίστευε ότι σου πρέπει, «σύμμετρος τή φύσει σου» έπισκοπή.

Τώρα την έχεις!

Στερήθηκες θρόνο. Σου χάρισαν πόνο. Την εύχή σου ζητάμε θερμά, καλέ μας έπίσκοπε Νικόδημε, καύχημα της σύγχρονης Έκκλησίας». π. Δ. Α.

Όσοι μπορούν, άς στείλουν τά 10 ευρώ και για τό 2025

Οί φίλοι άναγνώστες άς στείλουν τή συνδρομή (10 ευρώ) και για τό έτος 2025.

- Στο λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.
IBAN: GR 7902602360000390100353548

- Στο λογαριασμό:

123002002008865 ALPHA BANK.
IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

- Ταχυδρομικά στη διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Άθήνα.**

- Του έξωτερικού τό έμβασμα στο όνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: **2103212713 - 2103212107.**